

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Μπορούμε να τα καταφέρουμε;

30.11.2011

Γράφει ο ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Χ. ΚΕΛΕΣΙΔΗΣ*

Όλοι μας διαμαρτυρόμαστε για τη σοβαρότατη κρίση που βιώνουμε, με άρθρα, σχόλια, συζητήσεις, πορείες, απεργίες, καταλήψεις, προσπαθώντας να δηλώσουμε την αγανάκτησή μας όχι μόνον για το πώς φτάσαμε εδώ, αλλά και για τις συνταγές εξόδου από την κρίση που εφαρμόζονται και βρίσκουν κατά κανόνα αντίθετους όλους τους Έλληνες.

Φθάνουν, όμως, οι διαμαρτυρίες αυτές; Μας οδηγούν έξω από την κρίση; Τι μπορούμε να κάνουμε πέραν των διαμαρτυριών αυτών, έτσι ώστε όλοι μας να βγούμε από την κρίση, λαβωμένοι μεν, αλλά με έξοδο από τη λαίλαπα που μας μαστίζει;

Ενας από τους πιθανούς δρόμους εξόδου είναι ο δρόμος της δημιουργίας, όλοι μας να δημιουργήσουμε ή να βοηθήσουμε αυτούς που θέλουν να δημιουργήσουν και δεν είναι άλλοι από τη νέα γενιά, να κάνουν ένα δικό τους ξεκίνημα, να ιδρύσουν μία νέα εταιρεία που θα δώσει διέξοδο στη δημιουργικότητα τους και στην ανησυχία τους που πιθανόν να επιτύχει, να μεγαλώσει και να δώσει ίσως και σε άλλους νέους απασχόληση σύμφωνα με τις ανάγκες της νέας εταιρείας για στελέχωση.

Οι σκέψεις αυτές αποκρυσταλλώθηκαν μετά τη συμμετοχή μου σε δύο συνέδρια με την ιδιότητα μου ως συντονιστή της Μονάδας Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας του Πολυτεχνείου Κρήτης, μία πράξη που υλοποιείται μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθησης» (Ε.Π.Ε.Δ.Β.Μ.) ΕΣΠΑ 2007 - 2013, με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Κ.Τ.).

Το πρώτο συνέδριο ήταν του συνδέσμου νέων επιχειρηματιών Ελλάδας που πραγματοποιήθηκε τον προηγούμενο μήνα στην Αθήνα όπου περίπου 200 σύνεδροι, κατά το πλείστον νέοι, συναντήθηκαν για να ακούσουν νέους επιτυχημένους Έλληνες επιχειρηματίες να μοιράζονται τις αγωνίες τους αλλά και τις εμπειρίες τους στο τι χρειάζεται ένας νέος για να κάνει αυτό το μεγάλο ξεκίνημα. Στην Ελλάδα της κρίσης, της απελπισίας, της απογοήτευσης, στην Ελλάδα χωρίς ελπίδα, οι νέοι μας δώσανε ένα πολύ αισιόδοξο μήνυμα, στηριχτείτε στις δυνάμεις σας, προχωρήστε και μην περιμένετε άλλους να σας βοηθήσουν.

Είναι εύκολος ο δρόμος; Όχι, είναι πολύ δύσκολος και το πιο πιθανόν είναι να αποτύχετε, την πρώτη, τη δεύτερη ή και την τρίτη φορά. Όμως μαθαίνετε από τα λάθη, διορθώνεστε και η επιτυχία δεν θα αργήσει. Στο μονοπάτι αυτό του συνεχούς αγώνα αναπτύσσεται στο μέγιστο η δημιουργικότητά σας και αυτό πολύ πιθανόν να μεταδοθεί στους γύρω σας, με μεγάλη πιθανότητα να αντιστρέψει το μαύρο και αρνητικό κλίμα που κυριαρχεί τα τελευταία χρόνια στους νέους μας.

Το δεύτερο συνέδριο ήταν του Ευρωπαϊκού ινστιτούτου καινοτομίας και τεχνολογίας, στην Κρακοβία της Πολωνίας, με βασικό θέμα πάλι την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα. Και στο συνέδριο αυτό ήταν 200 και πλέον σύνεδροι, κατά το πλείστον νέοι φοιτητές, από περίπου 20 χώρες του κόσμου που μοιράστηκαν τις εμπειρίες της δημιουργικότητας, επιχειρηματικότητας και καινοτομίας μέσα από υποστηριζόμενα μεταπτυχιακά και διδακτορικά προγράμματα του ινστιτούτου με ενσωματωμένες τις κατευθύνσεις επιχειρηματικότητας, ενώ περιελάμβαναν παρουσιάσεις των πρώτων εκκολλητόμενων νέων επιχειρήσεων από τους συμμετέχοντες στα προγράμματα αυτά.

Τα μηνύματα και από αυτό το συνέδριο ήταν παρόμοια με τα συμπεράσματα του ελληνικού συνεδρίου, στηριχτείτε στον εαυτό σας, προχωρήστε στο εγχείρημα που σκέφτεστε, είναι κάτι που αξίζει, αξιοποιείστε

όποιον υποστηρικτικό μηχανισμό έχετε διαθέσιμο και θα πετύχετε, με αρκετές αποτυχίες στην πορεία αλλά η τελική επιτυχία δεν θα αργήσει.

Κοινή συνισταμένη και από τα δύο συνέδρια ήταν πως πέραν της δικής σας αφοσίωσης στην πραγμάτωση της ιδέας σας, οι δύο βασικοί άξονες για να στηριχθεί κάθε νέα επιχείρηση είναι η ομάδα που θα δημιουργήσετε για να προχωρήσετε και η δικτύωση σας. Αυτούς τους άξονες μπορεί ο υποστηρικτικός μηχανισμός που υπάρχει σε κάθε χώρα, και φυσικά και στην δική μας, να στηρίζει διαμορφώνοντας το κατάλληλο πλαίσιο για να μπορέσουν οι νέοι μας να τους αξιοποιήσουν, μηχανισμοί όπως οι Μονάδες Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας στα Πανεπιστήμια και στα ΤΕΙ, τα γραφεία διαμεσολάβησης, τα Επιστημονικά και Τεχνολογικά Πάρκα, όπως οι σύνδεσμοι νέων επιχειρηματιών.

Πως μπορεί να γίνει αυτό; Να δώσουμε στους επίδοξους επιχειρηματίες τις δυνατότητες εντοπισμού και ανάδειξης καταλλήλων στελεχών με τα απαραίτητα προσόντα για την δημιουργία της τόσο απαραίτητης ομάδας που θα τους πλαισιώσει και θα δουλέψει μαζί τους για την επιτυχία της προσπάθειας αυτής. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την κατάλληλη δικτύωση, ενώ η δικτύωση δίδει παράλληλα τη δυνατότητα να έχουν οι επίδοξοι νέοι επιχειρηματίες πρόσβαση σε καθοδηγητές, σε ανθρώπους που έχουν περάσει από αυτά τα στάδια και επιθυμούν και μπορούν να βοηθήσουν τους νέους στο ξεκίνημα αυτό, κύρια γιατί κάποιοι άλλοι καθοδηγητές τους είχαν βοηθήσει και αυτούς στο δικό τους ξεκίνημα.

Όλοι οι ομιλητές στα συνέδρια αυτά είναι και εν δυνάμει καθοδηγητές. Όπως δε τέθηκε από νέο Έλληνα επιχειρηματία, όλοι τους επιθυμούν να μοιράζονται τις αποτυχίες και τις επιτυχίες τους με νέους ή εν δυνάμει επιχειρηματίες και συνεπώς είναι στο χέρι μας να αξιοποιήσουμε αυτή τη δυνατότητα προς όφελος των νέων μας. Να δημιουργήσουμε χώρους συνέντευξης των νέων και δυνητικών επιχειρηματιών για δικτύωση και ανταλλαγή απόψεων και προτάσεων. Τα πολύ πετυχημένα OpenCoffee που πραγματοποιούνται σε λίγες πόλεις στη χώρα μας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ιωάννινα, Βόλος, Λάρισα) να επεκταθούν και στις υπόλοιπες πόλεις της πατρίδας μας. Νέοι και δημιουργικοί συμπολίτες μας ας αναλάβουν τέτοιες πρωτοβουλίες με συναντήσεις π.χ. μία φορά τον μήνα σε καφέ ή σε φιλικούς χώρους για άτυπες συζητήσεις γύρω από την καινοτομία, την επιχειρηματικότητα και όλοι οι υποστηρικτικοί μηχανισμοί που βρίσκονται στις πόλεις αυτές ας στηρίζουν και ας προωθήσουν τέτοιες πρωτοβουλίες.

Η ελληνική πολιτεία έχει προσπαθήσει και συνεχίζει να προσπαθεί με διάφορους τρόπους να βοηθήσει προς αυτήν την κατεύθυνση. Δεν έχει όμως πετύχει στους στόχους της τόσο γιατί οι τεχνικές και οι μέθοδοι που ακολούθησε δεν ήταν οι πλέον ενδεδειγμένες και αποτελεσματικές, όσο και διότι χρειάζονται 'δύο για να χορέψουν ταγκό', πρέπει δηλαδή να δραστηριοποιηθούν και οι νέοι.

Είναι, δυστυχώς, σύνηθες το φαινόμενο, νέοι απόφοιτοι Πανεπιστημίων να μην βρίσκουν απασχόληση και είτε παραμένουν άνεργοι είτε πολλοί να φεύγουν από την πατρίδα μας για να δοκιμάσουν την τύχη τους σε μία άλλη χώρα, και δυστυχώς αυτό είναι η μεγαλύτερη 'απώλεια μυαλών' που έχει χτυπήσει την Ελλάδα μέχρι σήμερα και πρέπει να αποτρέψουμε τη μεγιστοποίηση της ή να την αντιστρέψουμε. Όμως όλοι οι νέοι μας δημιουργικοί, έχουν ανησυχίες και μπορούν να ενεργοποιηθούν και να στραφούν προς αυτήν την κατεύθυνση της δημιουργίας, με την υποστήριξη όλων μας και έτσι θα βοηθήσουν και τους εαυτούς τους, αλλά και όλους τους πολίτες της χώρας μας βοηθώντας στο να βγούμε από το τέλμα που βρισκόμαστε. Ναι, μας έχουν οδηγήσει σε αυτήν την κατάσταση. Ναι, μας χτυπούν αλύπητα και υπάρχει αγανάκτηση και οργή εναντίον όλων αυτών που τα προκαλέσανε, με την δική μας ανοχή τόσα χρόνια. Όμως πρέπει πέραν της αγανάκτησης να δράσουμε και να βοηθήσουμε στην δημιουργία. Μπορούμε με τον τρόπο αυτό να τα καταφέρουμε!

Η κρίση υπάρχει και μας κατατρέπει, αλλά δυστυχώς μέχρι σήμερα το μόνο που κάνουμε είναι να αντιδρούμε. Πρέπει όμως να δράσουμε. Συνήθης αντίδραση των νέων μας τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα στα Πανεπιστήμια και στα Τ.Ε.Ι. της χώρας μας είναι η κατάληψη των Ιδρυμάτων που φέτος, με τη σημερινή συγκυρία, δημιούργησαν μία ιδιαίτερα οξυμμένη κατάσταση στα περισσότερα Ιδρύματα. Όλοι πιστεύω αντιλαμβάνονται πόσο καταστροφική, πόσο αντιδημιουργική είναι η κατάληψη με τον ίδιο τον καταληψία, τον φοιτητή, που είτε συμμετέχει είτε δεν συμμετέχει, να πληρώνει το βαρύτερο τίμημα της καταστροφικής αυτής αντίδρασης.

Πώς μπορούν οι φοιτητές να αντιδράσουν αντί να προβαίνουν σε καταλήψεις ή να πηγαίνουν στα σπίτια τους όσο διαρκεί η κατάληψη; Προτάσεις από φοιτητές στο Ιδρυμα μας περιελάμβαναν μόνον παθητικές αντιδράσεις. Πού είναι η δράση; Πού είναι η δημιουργικότητα; Ας αντιδράσουν οι φοιτητές σε παρόμοιες

περιπτώσεις λειτουργώντας εστίες δημιουργικότητας, εστίες καινοτομίας, μερικές των οποίων να είναι αφιερωμένες στη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, με το κάλεσμα νέων επιχειρηματιών και άτυπες συζητήσεις σε ενδιαφέροντα θέματα με στόχο τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων από τους φοιτητές, τους νέους. Οι Μονάδες Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας αλλά και οι Δομές Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας ας προωθήσουν και ας στηρίξουν τέτοιες προσπάθειες. Και οι νέοι μας ας διατυπώσουν και εφαρμόσουν και άλλες παρεμφερείς ιδέες προς αυτήν την κατεύθυνση, είτε μόνοι τους είτε σε συνεργασία μαζί μας είτε με άλλους φορείς, με στόχο τη δημιουργία και την έξοδο από τα αδιέξοδα και όχι την καταστροφή.

*αναπληρωτής καθηγητής
του Πολυτεχνείου Κρήτης